

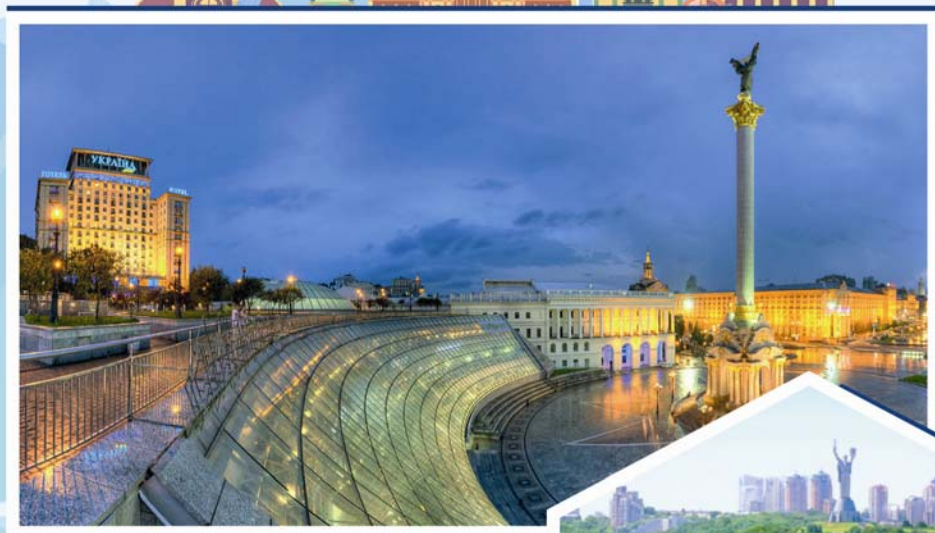
**Матеріали
для розвитку зв'язного
мовлення,
позакласного читання
та рубрика «Перевір себе»**

Тернопіль
Астон
2019

Дослідження ролі іменників у мовленні

РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

Вчимося складати розповідь

— Зима завжди весела, грайлива і святкова, — сказала дівчинка.

— Зима буває важка, холодна і голодна, — відповіла пташка.

— Холодна, страшна, іноді ляклива, — додав зайчик.

А ведмедик подумав і сказав:

— Зима коротка, тягнеться лише одну ніч.

- А що можеш сказати про зиму ти?

2. Прочитай вірш. За змістом вірша і запитаннями склади усну розповідь про мрії пташок.

Сніг мете, кущі біліють.
Горобці про літо мріють,
Змерзли, та куди ж подітись?
Краще б їм на сонці грітись,
Десь на лаві в парку сісти,
Хлібних крихіт попоїсти,
Дощик весело зустріти,
Із калюжі воду пити,
На асфальті пострибати,
Поцвірінькать-поспівати.

Григорій Грайко

- Яка пора року настала?
- Хто мріяв про літо?
- Про що мріяли пташки?

3. Перестав і пронумеруй абзаци так, щоб вийшла зв'язна розповідь. Прочитай і перекажи текст.

Сплять під снігом трава, мох і чагарники. Сплять у теплих сухих норах борсуки. Скрутившись у клубочок, дрімають їжаки. Сплять у корі дерев жуки, у барлозі — ведмедиця.

Гарного зимового сонячного дня в лісі. Сніги навколо чисті, іскристі.

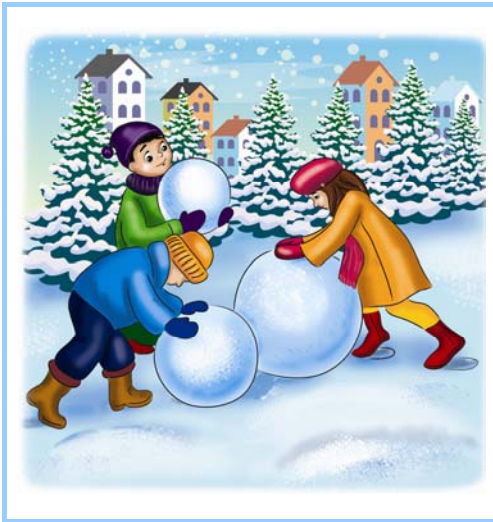
Усе спить в очікуванні весни.

4. Прочитай текст. За запитаннями перекажи його зміст, використовуючи малюнки і виділені слова.

Сніговик

Біля озера **сніг** білий, чистий. **Діти** прийшли на ковзанку і стали **ліпити сніговика**. **Голова, руки, тулуб** у сніговика з **білого** снігу. **Очі** — з чорного **вугілля**. **Ніс** — із червоної **моркви**. **Капелюх** — зі старого **відра**. **У руках** — старий **віник**. **Гарний** вийшов **сніговик**. **Стоїть, мов сторожа**, охороняючи ковзанку.

1) Який сніг лежав біля озера?

2) Куди прийшли діти?

3) Кого вони стали ліпити?

4) Із чого діти зліпили голову, руки, тулуб?

5) Із чого зробили сніговику очі, ніс?

6) Для чого знадобилося старе відро? А віник?

7) Який вийшов сніговик?

5. Розкажи, як ти з друзями ліпили сніговика. Запиши розповідь.

- Перевір записаний текст.

6. Прочитай вірш Оксани Сенатович «Сніговик-питайлик».

Сніговик Морквяний Ніс
Вгору віника підніс
І питає: — Перехожі,
Чом на мене ви не схожі?
Я стою, а ви в бігах,
Ви у пальтах, у шапках...
Гей, скажіть, у вас носи,
Як у мене, для краси?

- Вивчи вірш напам'ять (за бажанням).

Перевір себе

1. Продовж речення.

Слова-назви істот відповідають на питання _____, а неістот відповідають на питання _____.

2. Назви слова, які відповідають на питання *хто?*

Зима, сніг, снігур, синиця, хуртовина, заметіль, лисиця.

3. Назви слова, які відповідають на питання *що?*

Юнак, хлопець, дівчинка, учениця, дім, школа, аркуш, учень, книжка.

4. Підкресли слова, які написані з великої букви. Поясни їх правопис.

Тарас Григорович Шевченко — видатний український поет.

5. Підкресли слова, які написані з великої букви. Поясни їх правопис.

Сергійко і Наталя годують телятко Зірку, а Дениско і Андрійко напувають водою лошат Соколика і Орлика.

6. Випиши назви міста, села, вулиці.

Ми живемо в місті Харків.

Ми живемо в селі Калинівка.

Наша школа розташована на вулиці Грушевського.

7. Допиши першу букву в кожному слові.

...деса, ...ернігів, ...унай,ністер, ...зовське море.

8. Допиши першу букву в кожному слові.

...орне море, озеро ...иневір, річка ...рип'ять.

9. У якому числі вжиті іменники?

Буква, літера, абетка, алфавіт, азбука.

10. У якому числі вжиті іменники?

Книжки, підручники, зошити, парти, ручки.

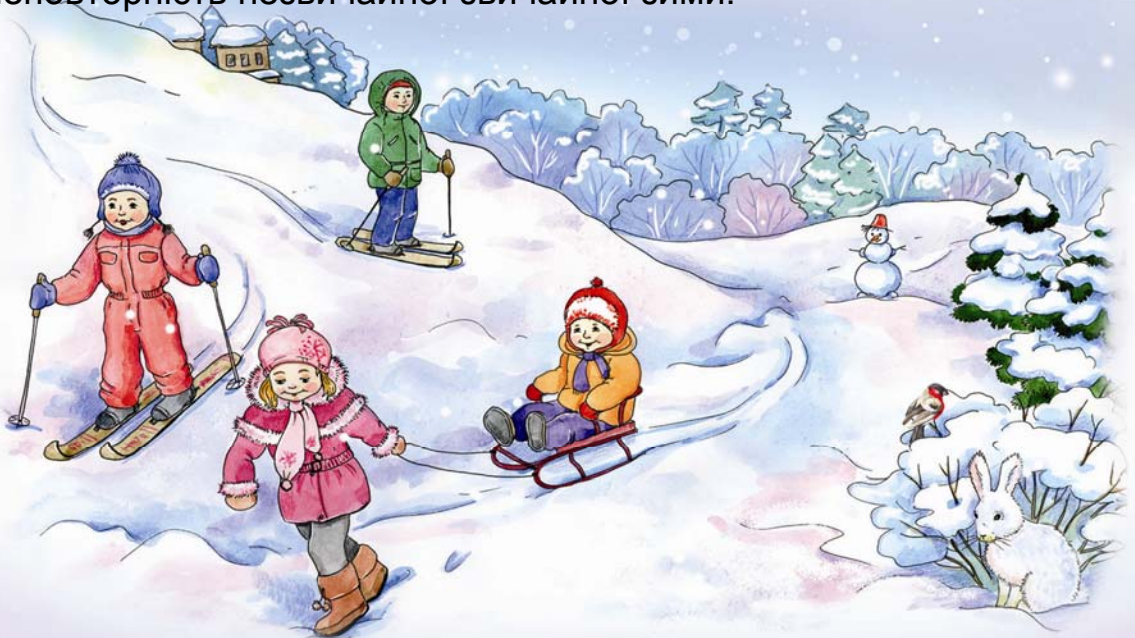

Незвичайна звичайна зима

Зима... Вона приходить тихо. Як у казці, за одну ніч побудує свій кришталевий палац, накриє снігом будинки й дороги, закує льодом озера, річки. Пробудишся одного ранку — і раптом побачиш, що все за вікном змінилося. Дерева і кущі одягли білосніжні шати, земля гріється під пухнастою ковдрою, водойми виблискують іскристим льодом, сріблясто-мереживні сніжинки танцюють у повітрі. Зима приносить з собою неповторну красу, гарний настрій, веселі розваги і чудові свята.

У казковому полоні природа. Але вона живе і дарує свої незвичайні подарунки всім — рослинам, тваринам, людям. Хочеш знати які? Читай і отримуй насолоду від спілкування з новими авторами, які розкриють тобі чарівність і неповторність незвичайної звичайної зими.

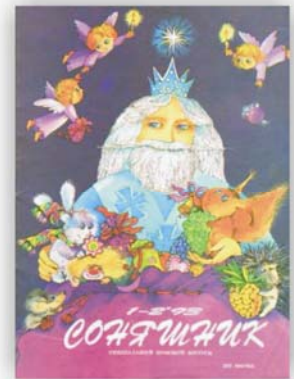
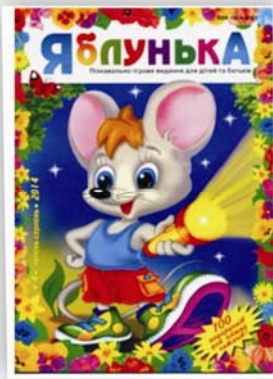
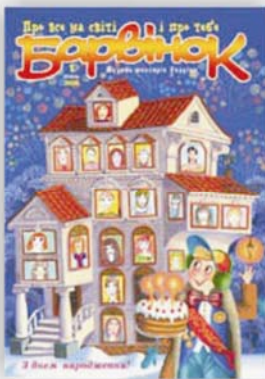

ПОЗАКЛАСНЕ ЧИТАННЯ

Знайомство з дитячими журналами

1. Розглянь малюнки.

2. Досліди, чи всі малюнки є ілюстраціями обкладинок книжок.

- Чому ти так думаєш? Як переконатися в правильності своєї відповіді?

3. Розглянь обкладинки часописів.

- Які назви мають дитячі журнали? Який журнал тобі знайомий? Чи батьки передплачують тобі дитячий журнал? Який саме?

4. Поміркуй, чим часопис відрізняється від книжки. В цьому тобі допоможе розгляд часопису.

- ✓ Чи є на обкладинці часопису прізвище автора?
- ✓ Чи відповідають малюнки на всіх сторінках, обкладинці назві часопису?
- ✓ Чи містить часопис титульну сторінку?
- ✓ Чи є в часописі сторінка, яка містить перелік усіх творів, що увійшли до нього?
- ✓ Скільки разів у місяць (рік) виходить часопис?
- ✓ Чи всі твори дібрані на одну тему?
- ✓ Чи містить часопис ігри, цікаві розважально-пізнавальні завдання?
- ✓ Як скріплені сторінки часопису?
- ✓ Будь уважним/уважною. Правильні відповіді на всі питання допоможуть тобі відрізнити часопис від книжки.

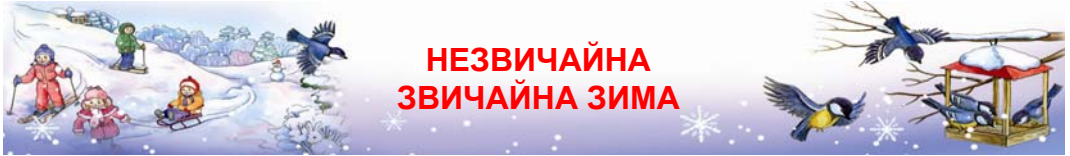
5. Обери для себе часопис. Прочитай твір, який вважаєш, що він для тебе буде цікавим. Поділись отриманою інформацією з друзями.

- Чи сподобався тобі твір? Чим? В якому журналі його видрукували?
- Перевір себе, розглянувши часопис.

6. Пошукай на класній книжковій полиці дитячі журнали. Розглянь їх. Організуй з друзями виставку журналів.

- Поцікався у членів родини, які дитячі часописи вони знають. Які з них вони читали в дитинстві? Чи збереглися до цього часу старі примірники часописів? Де можна познайомитися з підшивками видань старих часописів у наш час?

НЕЗВИЧАЙНА ЗВИЧАЙНА ЗИМА

Перевір себе

1. Про який привіт розповіла Надія Красоткіна? Назви твір.
2. Хто з авторів описав найрізноманітніші форми сніжинок? Як називається цей твір?
3. Якого кольору буває сніг? Хто допоміг тобі його побачити або уявити?
4. Зірка Мензатюк написала твір:
А «Мільйон мільйонів сестричок»
Б «Мільйон мільйонів братиків»
В «Мільйон мільйонів хмаринок»
5. Розкажи, чому зиму називають веселою.
6. Які зимові слова ти пам'ятаєш?
7. Пригадай, про що розповіла казка «Як заєць з морозом сперечався».
8. Поміркуй, чому Анатолій Костецький назвав вірш «Добрий сніговик». Чим нагадує вірш казку? Поясни.
9. Які свята відзначають узимку? Назви своє улюблене свято. Який текст про зимові свята тобі найбільше сподобався? Чому?

Дослідження виражальних
можливостей прикметників,
використання їх у мовленні

РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

Життя дано на добрі справи

1. Прочитай текст.

Синички

Садок був увесь у снігу. Коло огорожі понамітало високі кучугури.

Синиці заклопотано пурхають з дерева на дерево. Вони обдивляються кожен гілочку, заглядають у кожен тріщинку в корі. Пташки шукають яєчок комах, жучків, лялечок.

На куці глodu синичка знайшла в павутинні зимове гніздо гусені. Вона заходилася його роздобувати.

Діти повісили для синичок годівнички. Нехай їх більше злітається в садок. Тоді жодної шкідливої комахи тут не залишиться.

- Про кого розповідається в тексті?
- Чим заклопотані синички?
- Яку хорошу справу зробили діти?
- Розкажи, чи допомагаєш ти пташкам узимку? Як ти це робиш?

2. Прочитай текст.

Добра справа

Учні виготовляють іграшки для дитячого садка. Миколка з Мишком плетуть з лози кошики. Лесик і Тарасик роблять яскраві прапорці. А клаптики тканини в руках дівчаток перетворюються на пухнасте зайченя, жовтеньке курча, кумедне цуценя.

Дуже радітимуть дошкільнята!

- Запиши відповіді на запитання.
 - ✓ Що виготовляють учні для дитячого садка?
 - ✓ Що роблять хлопчики?
 - ✓ Над чим працюють дівчатка?
 - ✓ Який настрої буде у дошкільнят?

3. Уяви себе чарівником/чарівницею доброти. Які люди жили б у твоєму королівстві? Продовж речення, використовуючи слова для довідки.

У моєму королівстві доброти жили б
люди.

Слова для довідки: щасливі, вередливі, добрі, люб'язні, милосердні, нещасні, вдячні, горді, байдужі, мудрі, ввічливі, нечесні, гостинні, справедливі, жорстокі, культурні, доброзичливі.

- Запиши речення.

4. З'єднай ліву і праву частину висловлювань про добро. Поясни їх значення. Доведи їх правдивість прикладами поведінки людей.

Живи добріше,	а добрий від радості.
Злий плаче від заздрості,	хто добра не робить нікому.
Світ не без	будеш всім миліше.
Погано тому,	а поганого цурайся.
Доброго тримайся,	добрих людей.

- Запиши одне з висловлювань, яке тобі найбільше до вподоби..

5. Розглянь малюнки.

- Поміркуй, як ти поведеш себе у зображених ситуаціях. Розкажи, що доброго ти можеш зробити у таких випадках.

6. Пригадай випадок зі свого життя, коли тобі довелося комусь допомогти. Запиши свою розповідь. Можеш скористатися планом.

1. Де трапилася подія, яка потребувала твого втручання?
2. Що трапилося з героєм твоєї розповіді?
3. Чому це сталося?
4. Що тобі вдалося зробити?
5. Як герой розповіді відреагував на твою допомогу?
6. Який висновок ти зробив/зробила для себе?

7. Поміркуй, чого навчає вірш Галини Гриненко «Коли нам весело буває?» З якою інтонацією його потрібно читати?

Коли нам весело буває?
Як пташка в гаї заспіває,
Коли барвінком чи розмаєм
Себе весною завітчаєм.

Коли ми деревце пригоже
Посадим, гарно обкопаєм,
Коли ми зробим щось хороше,
Тоді нам весело буває.

Перевір себе

1. Назви прикметники.

Цікавий, дружба, кмітливий, віддані, діти, чесна, школа, добре.

2. На які питання відповідають прикметники?

А хто? що?

Б який? яка? яке? які?

В що робить? що роблять?

3. Прикметники називають:

А предмет чи особу

Б ознаку предмета

В дію предмета

4. Назви рядок, у якому всі слова відповідають на питання *який?*.

А сміливий, яскрава, нове, смішний

Б сумний, довгий, кумедний, давній

5. Назви рядок, у якому всі слова відповідають на питання *яка?*.

А солоня, свіжа, червона, темна

Б добра, голосні, приголосні, українська

6. Назви рядок, у якому всі слова відповідають на питання *яке?*.

А низьке, кмітливе, дитяче, старе

Б друковане, нудна, дерев'яні, лакований

7. Назви рядок, у якому всі слова відповідають на питання *які?*.

А складні, найкращі, лагідна, ясне

Б писані, охайні, купчасті, великі

8. Які прикметники мають близьке за змістом значення?

Веселий — сумний, добрий — милосердний, теплий — холодний.

9. Які прикметники мають протилежне за змістом значення?

Захоплюючий — цікавий, темний — тьмяний, спритний — неповороткий.

10. Яке словосполучення має переносне значення?

Дзвінкий голос, пшеничне волосся, шоколадна цукерка.

11. У реченні *«Добре ім'я — найкраще багатство.»* назви прикметники.

12. Склади речення із прикметником *добрі*.

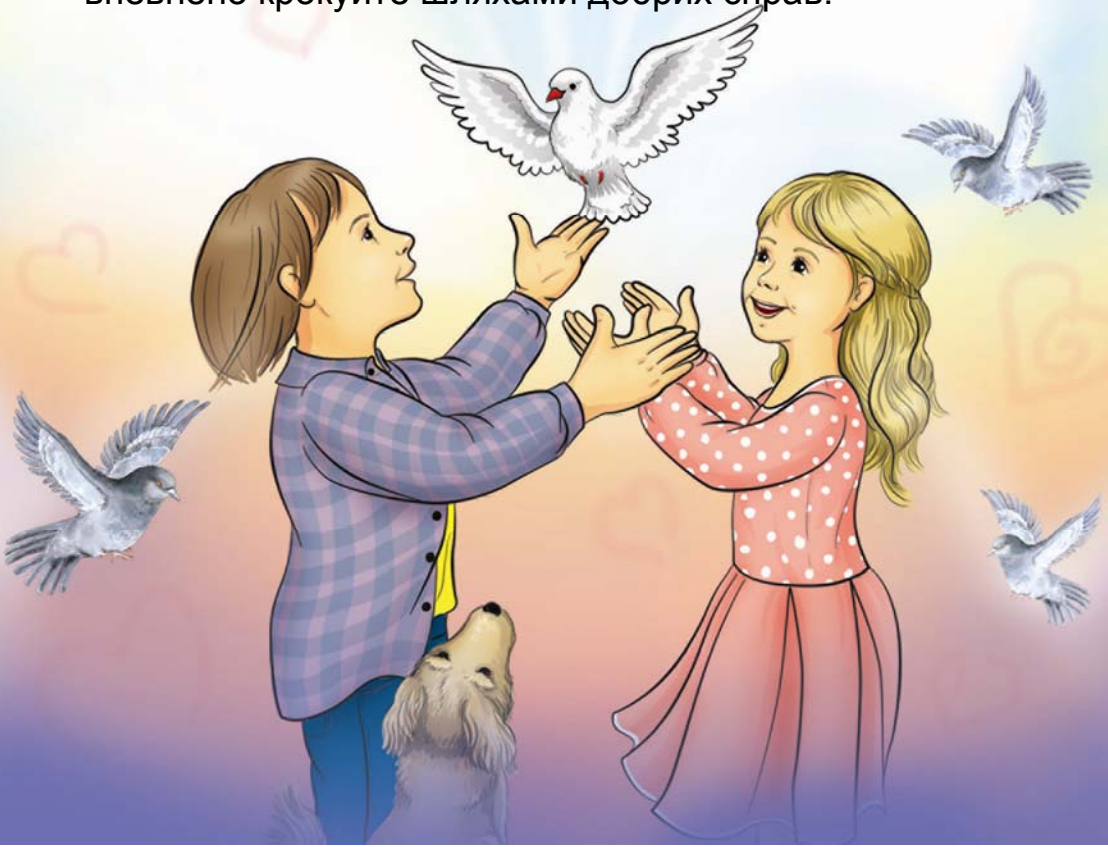

Ти живеш серед людей. Кожен твій вчинок, кожне твоє бажання, позначається на тих, хто тебе оточує.

І ти часто замислюєшся над тим, як краще, як правильніше треба зробити, щоб усім було добре. Ти навчаєшся відрізнити гарні вчинки від недобрих, намагаєшся бути чемною дитиною, захищаєш менших, поважаєш старших, прагнеш творити добро. Саме від добрих твоїх та інших людей справ, від доброго слова світ стає добрішим.

Ти переконаєшся в цьому, коли читатимеш твори, які увійшли до розділу «Майстри добрих справ».

Читай, набувай досвіду, ділись ним з друзями і разом впевнено крокуйте шляхами добрих справ.

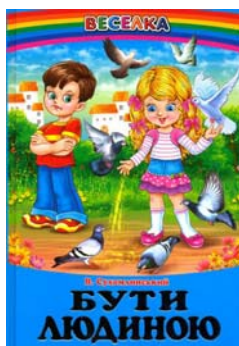

ПОЗАКЛАСНЕ ЧИТАННЯ

Бути людиною

1. Розглянь ілюстрації обкладинок книжок.

- Прочитай назви книг. Тобі знайома котрась із них? Хто є їх автором?

2. Поміркуй!

- Чи відповідають книги темі уроку? За назвою спрогнозуй, про що розповідається в них. Яку книжку, серед запропонованих, тобі б хотілося прочитати? Чому?

3. Будь дослідником!

- Розглянь книжку Василя Сухомлинського «Квітка Сонця». Прочитай зміст. Твори яких жанрів вміщено в книгу? Який твір хочеш прочитати? Прочитай і зроби висновок, чого нас хотів навчити автор.

4. Прочитай разом із однокласниками оповідання «Заплющені очі».

Заплющені очі

У хаті біля відчиненого вікна сидить молода мати. На її обличчі — щаслива усмішка. Бо з хати вийшов, пішов за ворота і став на зеленій долині її п'ятирічний син. Який він красивий, який розумний!

Ось до маленького Віті підходять два хлопчики — сини інших матерів — Коля й Боря. Вони такі ж п'ятирічні хлоп'ята, як і Вітя. Але, думає Вітина мама, далеко їм до її сина: Вітя й розумніший, і кмітливіший, і спритніший.

Дивиться мати на дітей, усміхається. Ось вони засперечались, махають руками, мов півники крилами. Тут Вітя стиснув кулачка і... вдарив Колю. А Коля стоїть і мовчить.

Мати заплющила очі... «Нічого страшного в тому немає, — думає мати. — Діти ж не б'ються, а бавляться».

Розплющила очі й побачила, як Боря стиснув кулачок і вдарив Вітю. Вітя голосно заплакав. Від

жаху в матері затряслися руки. Вона вибігла з хати й закричала:

— Що ж це ви знущаетесь із беззахисного дитяти? Як вам не соромно! Ви ж бачите, що він скромний і безотвітний.

Вона підбігла до гурту, взяла сина за руку. Той розплакався ще дужче й притулився до мами.

На лавці біля сусідньої хати сидів дідусь. Він усе це бачив.

Дідусь тихо промовив:

— Любов із заплющеними очима — майже ненависть. А неправда з широко відкритими очима — гірше за ненависть.

Та мати не чула цих мудрих слів.

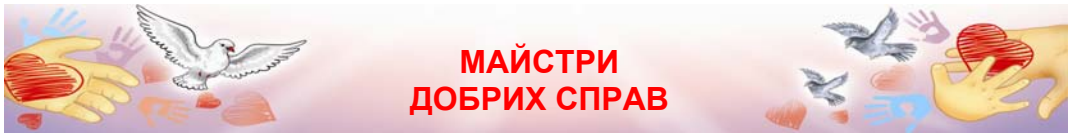
Василь Сухомлинський

- Як звать хлопців з оповідання? Чия мама вважала свого сина найкращим?
- За чим довелося спостерігати жінці? Як вона відреагувала на те, що її дитина вдарила іншого хлопця? Чи змінилася реакція молодого мами, коли вдарили її сина? Що сказав дідусь, який усе це бачив? Як ти розумієш його слова?

5. Візьми до уваги рекомендації.

- Намалюй до прочитаного оповідання малюнок і розкажи цю історію. Разом з однокласниками оформи виставку на тему «Бути людиною».

Перевір себе

1. Як називається розділ, у якому тобою були прочитані твори про людські взаємостосунки?
 - А «Золота хвилина»
 - Б «Добро творити»
 - В «Ярків день»
3. Яке бажання, на думку тата Ростика, є найкращим?
 - А пуд шоколаду
 - Б щоб пташки не відлітали у вирій
 - В щоб дідусі і бабусі ніколи не старіли
4. Що вилікувало Олю від недуги?
 - А молоко
 - Б лісові ягоди
 - В добре слово
5. Що подарували Мишкові на день народження?
 - А кошеня
 - Б цуценя
 - В конструктор
6. Кого хлопці підвезли на санчатах?
 - А дядечка
 - Б бабусю
 - В один одного

**Спостереження
за роллю дієслів у мовленні і
застосування їх у власних
висловленнях**

РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

Вчимося описувати

1. Прочитай опис овоча.

Гарбуз росте на городі. Це в'юнка городня рослина з великими круглими або овальними плодами.

Плід цієї рослини теж називається гарбуз. Коли він маленький, його називають гарбузенятко, гарбузець, гарбузик. Стебло, або гарбузиння, огудина, огудиння, дуже довге й чіпке. Воно вилазить на тин, дерево, а за ним лізуть і гарбузенята.

Гарбуз — господар городу.

- Що ти довідався про гарбуза?

2. Склади опис капусти за малюнком та словами для довідки.

Слова для довідки: овочі, кругла, головка, світло-зелені, грядка, салати, борщ, капуста.

3. Прочитай. Який це текст? Знайди в тексті опис птаха і підкресли це речення.

Вродливий гість

З далекої півночі, майже з-під самої тундри прилетіли до нас омелюхи. Це дуже вродливі птахи. У них чудові великі чубчики на голові, кінчик хвоста

жовтий із червоною каймою, і на крилах серед жовтих пір'їнок червона смужка.

Кожний, хто побачить цього птаха, зупиниться, щоб помилуватися його красою.

4. Запиши назву птаха, якщо його описали так...

Цей лісовий птах дуже корисний. Він має гострі кігті, міцний довгий дзьоб, короткі ноги. Очі, мов намистинки. Пір'я чорне з білим та ще й з яскравими цятками. А на голові — червона шапочка.

5. Склади і запиши текст-опис лелеки за схемою-опорою.

Зачин	Де живе птах?	Здавна живе біля житла людини.
Основна частина	Оперення	Сніжно-біле, чорне.
	Ноги	Довгі, тонкі, червоні.
	Шия	Гнучка.
	Очі	Круглі, чорні, мов смородини.
	Дзьоб	Міцний, гострий, червоний.
Кінцівка	Скільки років живе птах?	Живе близько 20 років.
	Чим живиться?	Живиться жабами, мишами, комахами, ховрахами.
	Якими словами можна закінчити текст?	Це птах, якого люблять і шанують в Україні.

6. Розгадай загадку. Відгадку запиши.

Довгонога, чорно-біла,
У гніздо на хату сіла.
Довгим дзьобом, знай, туркоче,
Ніби щось сказати хоче.
— Де ж це ти була?
— Далеко!
— А як звуть тебе?

Перевір себе

1. Слова, які називають дію предмета, це:

- А іменники
- Б прикметники
- В дієслова

2. Дієслова відповідають на питання:

- А *що робити? що робив? що зробить?*
- Б *який? яка? яке? які?*
- В *хто? що?*

3. Протилежними за значенням є дієслова:

- А *молодіє — росте; накрапає — моросить*
- Б *говорить — мовчить; стоїть — їде*
- В *летить — падає; пірнає — заглиблюється*

4. Близькими за значенням є дієслова:

- А *блищить — сяє; ясніє — світліє*
- Б *говорить — спить; будують — темніють*
- В *починає — завершує; виходить — заходить*

5. У реченні «Сходить сонце над землею.» дієсловом є:

- А сонце
- Б сходить
- В над землею

Весняне пробудження

Після зтяжної зими прокидається не тільки природа, але й покращується настрій у людини. Все навколо набуває іншого вигляду — різнобарвного. Якщо приглянутися, можна навколо себе побачити багато цікавих і неймовірних речей. Багато письменників і поетів описують цю пору року у своїх творах, розповідаючи про життя у царстві тварин і рослин, весняні клопоти дорослих та веселощі дітей.

Нехай весна розквітає у твоєму серці, а читання допоможе зрозуміти цей світ, розкриє таємниці природи і життя.

ПОЗАКЛАСНЕ ЧИТАННЯ

Поет живе в серцях свого народу

1. Розглянь портрети. Хто на них зображений? Який портрет тобі доводилося бачити раніше?

- Чи відповідає ця постать темі уроку? Якого віку поет на кожному з них?

2. Будь дослідником!

- Склади список віршів Тараса Шевченка, які знаєш ти і твої друзі.
3. Прочитай разом з однокласниками продовження оповідання Оксани Іваненко про дитинство Шевченка.

Маленьким про великого Тараса

(продовження, II частина)

Поки була жива мати Тараса, все-таки якось перебивались. Та от умерла мати, ще молодою, від непосильної праці та нужди. Лишилися діти бідолашними сиротами. Не знав батько, що й робити з ними. Старша сестра Катруся ще при матері вийшла заміж і переїхала в інше село.

Оженився батько вдруге на вдові з трьома дітьми. Думав — легше буде, жінка і з дітьми, і в господарстві дасть лад. Та де там! Мачуха трапилась люта, не злюбила дітей, особливо Тараса. Тарас не давав своїх молодших сестричок кривдити, завжди за них заступався. Ну, а мачуха, хто що не нашкодить з її дітей — все на Тараса зверне і Тараса покарає.

Тільки й було радості, коли якимось одним літом батько пішов з чумаками і взяв Тараса з собою. А чумаками звались люди, які ходили з України аж у Крим по сіль та рибу. Не було тоді поїздів. Їхали чумаки возами, в які запрягали дужих, спокій них волів. Воли йшли поволі, і чумаки, власне, не на возах їхали, а йшли коло них поряд довгим шляхом, степами, полями, понад ріками, озерами аж до Чорного моря.

От і Тарас вирушив з батьком у таку «чумачку» — подорож з чумаками. І багато-багато побачив по дорозі.

Побачив він і могутній Дніпро з мальовничими берегами, високі давні могили в широких степах, де трава, вища за людину, гойдалась од вітру, немов хвилі у морі, а вгорі у блакитному небі літали орли.

Минали чумаки зелені гаї, села і міста, і різні люди стрічались їм. То сліпий кобзар сидів, грав на кобзі і співав старовинні пісні-думи, то стрічали вони рекрутів-хлопців, яких забрали в солдати. За ними

йшли матері, жінки, плакали, прощались, наче на все життя. Та воно майже так і було, бо в ті часи в солдатах служили двадцять п'ять років.

Бачив Тарас, що скрізь тяжко працюють люди, як і в їхньому селі. Стрічались їм пани в розкішних каретах, на баских годованих конях. Замислювався малий Тарас так само, як удома: чому скрізь одні працюють, поневіряються, а інші тільки гуляють, панують та розкошують?

Та під час подорожі дуже радів Тарас, що йде з батьком, з чумаками, так багато бачить навколо, стільки цікавого чує, а головне, ніхто на нього не гримає, не лає так, як мачуха.

Обіцяв батько і другого року взяти Тараса з собою, коли пан його самого з чумаками пошле.

Та не довелось, бо, як писав Тарас потім, —

...Батько, плачучи з дітьми
(А ми малі були і голі),
Не витерпів лихої долі,
Умер на панщині!.. А ми
Розлізлися межі людьми,
Мов мишенята. Я до школи —
Носити воду школярам...

Оксана Іваненко

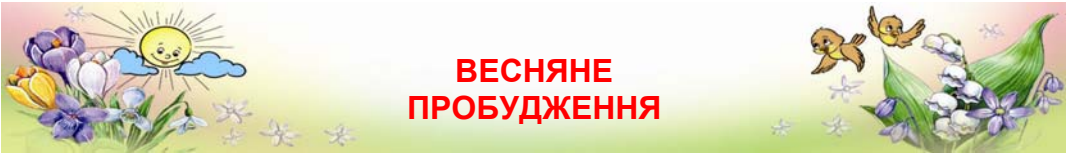

- Як звали старшу сестру Тараса? Як змінилося життя хлопця після смерті матері? Хто такі чумаки? Як називався чоловік, який грав на кобзі і співав старовинні пісні-думи? Чи подобалося Шевченку чумакувати?

4. Візьми до уваги рекомендації.

- У «Кобзарі» знайди вірш про природу. Намалюй до нього малюнок і навчися його виразно читати. Разом з однокласниками оформи виставку на тему «Поет живе в серцях свого народу».

ВЕСНЯНЕ ПРОБУДЖЕННЯ

Перевір себе

1. Вірш «Весняні дарунки» написав:

- А Олександр Копиленко
- Б Анатолій Костецький
- В Тарас Шевченко

2. У творі Наталі Забіли «Ластівки» розповідається про:

- А будівництво гнізда пташками
- Б маленьких ластів'ят
- В приліт пташок на рідну землю

3. Олександр Копиленко написав твір:

- А «Весна іде»
- Б «Гуси»
- В «Весняні квіти»

4. Вірш «Садок вишневий коло хати» написав:

- А Тарас Шевченко
- Б Анатолій Костецький
- В Олександр Копиленко

5. Про рослину гінкго розповідається у творі:

- А Наталі Забіли «Весна»
- Б Катерини Міхаліциної «Хто росте у парку?»
- В Олени Пчілки «Весняні квіти»

6. У вірші Тараса Шевченка «Зацвіла в долині» поет червону калину порівняв із:

- А дівчиною-дитиною
- Б пташечкою-щебетушкою
- В біленькою хатою

Дослідження
числівників і використання
їх у мовленні

11, 14, 16, 60,
90, 98, 105,
126, 467, 815

1. Послухай вірш Олени Пчілки «Весняна пісенька».

Весна-чарівниця,
Неначе цариця,
Наказ свій послала,
Щоб краса вставала.
І проліски, й травка,
Й зелена муравка,
І кульбаба рясна,
І фіалка ясна, —
Всі квіти весняні,
Веселі, кохані
З-під листя виходять,
Голівки підводять
Од сну зимового
До сонця ясного!

- Як ти думаєш, чому авторка назвала вірш «Весняна пісенька»?
- З ким авторка порівнює весну?
- Про які весняні квіти йдеться у вірші?
- Яке ставлення авторки до весняної краси? А твоє?
- Які почуття виникли в тебе, слухаючи вірш?

2. Прочитай уривок з вірша Надії Красоткіної «Квіти».

Квіти, квіти... Чарівні квіти,
Кольорові, великі й малі...

Ви умієте душу зігріти,
Бо й самі ви — душа землі.

- Якими рядками вірша авторка висловила своє тепле ставлення до квітів?
- Поясни, як ти розумієш вислів: «Бо й самі ви — душа землі».
- Поміркуй, що спільного у віршах Олени Пчілки та Надії Красоткіної.

3. Поміркуй, яке значення в житті людей мають квіти. Уяви, що всі квіти на Землі зникли. Якою тоді стане наша планета? Розкажи.

4. Прочитай слова. Що вони означають?

Крокус, мати-й-мачуха, конвалія, ірис, бузок, гіацинт, фіалка.

5. Розглянь малюнки.

- Чи знаєш ти назви зображених квітів? Запиши їх.
- Які ще весняні квіти тобі відомі?
- Розкажи про свою улюблену весняну квітку.

6. Розглянь світлини.

- Як називаються квіти, зображені на світлинах?
- Чи однакові ці квіти на вигляд?
- Пригадай, який вигляд цієї рослини тобі доводилося бачити на городі, клумбі чи у квітковому магазині.
- Розкажи про квітку в такій послідовності: стебло — листок — квітка. Запиши свою розповідь.

7. Прочитай текст. Постав питання до кожного речення.

Тюльпан — багаторічна рослина. Коренем цієї квітки є цибулина. Стебло в тюльпана пряме і соковите. Листя розташовуються почергово. Квітка, зазвичай, одна, хоча є види і сорти багатоквіткові. Забарвлення пелюсток різноманітне: червоне, пурпурове, біле, жовте, фіолетове і майже чорне. Є сорти, що поєднують кілька кольорів.

З енциклопедії

ДОСЛІДЖЕННЯ ЧИСЛІВНИКІВ І ВИКОРИСТАННЯ ІХ У МОВЛЕННІ

Перевір себе

1. Назви числівники.

Шість, капелюх, переходить, дванадцять, дев'яносто, мужній.

2. На які питання відповідають числівники?

А хто? що?

Б який? яка? яке? які?

В скільки? котрий?

3. У якому рядку всі слова є числівниками?

А один, сонний, ніжний

Б вісім, тринадцять, тисяча

4. У реченні числівник пов'язаний з:

А прикметником

Б дієсловом

В іменником

5. Зміни іменник відповідно до змісту словосполучення.

Три (ведмідь), десять (палець), дві (миша), чотири (пора року).

6. Склади речення зі словом *сімнадцять*.

Літературні казки

Ти уже знаєш багато народних казок. Вони є найдавнішими, оскільки переказувалися з уст в уста. Крім народних, є ще казки літературні. Їх створюють письменники, вигадуючи власні історії. Але є і такі літературні казки, що створені на основі народних.

Читаючи літературні казки, в яких змальовуються неймовірні пригоди вигаданих або традиційних казкових героїв, постарайся зрозуміти, чому добро завжди перемагає зло, чому справедливість рано чи пізно візьме верх над кривдою, а погані вчинки завжди будуть покарані.

Нехай твоє знайомство з літературними казками буде захоплюючим, цікавим, неповторним.

ПОЗАКЛАСНЕ ЧИТАННЯ

Що обереш ти: казку чи мультфільм?

1. Поміркуй і назви, що спільного та відмінного між фільмом і мультфільмом.

Анімація, мультиплікація — вид кіномистецтва, твори якого створюються шляхом знімання послідовних фаз руху намальованих або об'ємних об'єктів.

2. Поспілкуйся!

- Розкажи своїм друзям про свій улюблений мультфільм. Чого він навчає?

3. Будь дослідником!

- Склади список мультфільмів, які зняті за мотивами українських народних казок.

4. Прочитай казку англійської письменниці та художниці Беатрис Поттер.

Кролик Пітер

(скорочено)

Жив собі неслухняний кролик Пітер Пуш. А сестричок його звали Булка, Плюшка і Пампушка. Усі вони жили разом із мамою в норі, під корінням великої пухнастої ялинки.

— Ну, діти, — сказала якимось вранці мама, місіс Пуш, — ідіть погуляйте, куди хочете — в ліс, у поле, тільки не ходіть у сад містера Мак-Грегора. Там з

вашим татом трапилася велика неприємність: місіс Мак-Грегор запекла його в пиріг. Тож будьте уважні! А я — до крамниці.

З цими словами місіс Пуш взяла кошика і парасольку та вирушила через ліс до крамниці. Там вона купила пшеничного хліба і п'ять ватрушок.

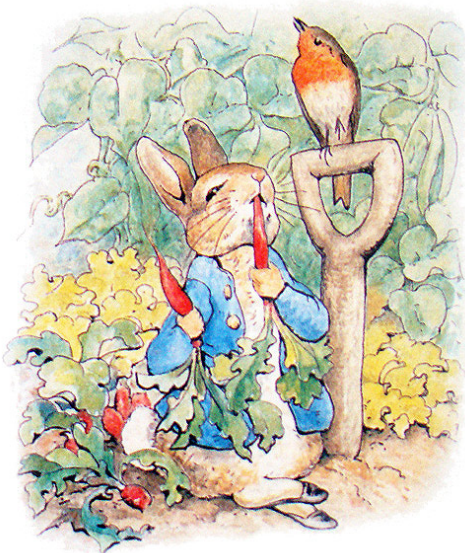
Слухняні дівчата — Булка, Плюшка та Пампушка — пішли в ліс по ожину. А неслухняний Пітер Пуш пострибав на город містера Мак-Грегора! Хвіртка була зачинена, але він проліз під нею. Він поїв там салату, пожував квасолі й взявся за редиску...

Незабаром у нього роздуло живіт, і Пітер Пуш пішов шукати петрушку. Він знав, що петрушка допомагає від болю в животі. Але раптом за рогом огіркового парника блиснули окуляри містера

Мак-Грегора! Стоячи навколішки, містер Мак-Грегор возився з капустою, але, помітивши кролика, миттю схопився і кинувся за ним.

— Лови злодія! — крикнув він, грізно потрясаючи граблями.

З переляку Пітер Пуш забув, де хвіртка, і відчайдушно заметушився по городу.

Він загубив черевички: один — у капусті, інший — у картоплі.

Звичайно, босоніж та на чотирьох лапах Пітер Пуш бігав набагато швидше. На жаль, він налетів на сітку навколо агрусу і застряг: зачепився ґудзиком. На Пітері була новенька блакитна курточка з блискучими мідними ґудзиками. З очей його бризнули сльози. Почувши схлипи Пітера, прилетіли схвильовані горобці.

— Не здавайся, Пітер Пуш! — зацвірінькали вони йому. — Скидай курточку та біжи!

Тут підскочив містер Мак-Грегор і накрив Пітера величезним решетом. Пітер Пуш вислизнув, але без курточки. Вона залишилася під решетом...

А містер Мак-Грегор підібрав його курточку та черевички і зробив з них опудало — відлякувати чорних дроздів.

Пітер Пуш жодного разу не зупинився і не озирнувся, поки не влетів у нірку під великою пухнастою ялинкою.

Він так втомився, що відразу впав на м'який пісок і закрив очі. Тим часом місіс Пуш смажила морквяні котлети.

— Ах, Пітере, який ти невдахо! — бурчала вона. — І тижня не минуло, а ти вже загубив другу курточку і другу пару черевичків!

Увечері Пітер зовсім заслаб — у нього заболів живіт і почався жар. Місіс Пуш поклала його в ліжко та заварила чай з ромашки.

Вона напоїла чаєм Пітера — як велів лікар — «одну столову ложку на ніч».

А Булці, Плющі та Пампущі на вечерю дісталися гарячі булочки, пампушки, пончики та солодкі ватрушки. Булка їла булочки, Плюшка — пампушки, а Пампушка – ватрушки... Але хто ж тоді з'їв усі пончики? Довго кроленята не гадали, вони швидко заплуталися та поснули.

Беатрис Поттер

- Поміркуй, чому сестрички мали такі імена. Де жила сім'я кроликів? Чому подвір'я містера Мак-Грегора було небезпечним? Яка неприємність трапилася з Пітером Пушем?

5. Візьми до уваги рекомендації.

- Подивися вдома мультфільм «Кролик Петрик». Намалюй малюнок до улюбленого епізоду й організуй у класі виставку. Обговори з однокласниками, що спільного та відмінного між прочитаною казкою і переглянутим мультфільмом.

ЛІТЕРАТУРНІ КАЗКИ

Перевір себе

1. Чим закінчилася казка «Вовк і козлята» Наталі Забіли?
А вовк з'їв козенят Б Рябко прогнав вовка
2. Кого побачив Малий Єнот у ставку?
А своє відображення Б лісове страховисько
3. Що мав перейти Малий Єнот, щоб потрапити на інший бік ставка?
А міст Б колоду В стовп
4. Чим Володя і Вадик жбурляли у капелюх?
А камінням Б яблуками В картоплею
5. Хто керував капелюхом?
А Васько Б Мурчик В Сніжок
6. Чому Лисиця отримала кращий хвіст?
А мала спритний хист
Б мала більше грошей
В мала бажання

Дослідження значення
в мовленні службових
слів і використання їх для
зв'язку слів у реченні

Основа
та закінчення слова

РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

Увічливість та гарні манери

1. Доброго дня, люба дитино! Ти впізнаєш мене? Я дарую тобі свій віршик.

«Будьте добрі, будьте люб'язні», —
Ці слова у розмові прекрасні.
З ними нам легко в школі і дома:
Буде приємно їх чути будь-кому.

- Як ти думаєш, чи можна вважати ввічливим автора вірша?
- Які ще ввічливі слова ти знаєш? Запиши їх.

2. Як ти вважаєш, хто так може говорити?

а) Доброго ранку, моє сонечко! Вставай швидше.
Час до школи.

б) Добрий день, дідусю! Як давно я Вас не бачив/бачила.

в) Привіт, Сергійку! Я поспішаю до школи.
Зустрінемося пізніше.

3. Прочитай слова вітання і прощання.

Добридень! Здрастуйте! Здорові будьте! Доброго ранку! Добрий вечір! Привіт! Вітаю! Наше щире вітання...

До побачення! Вибачте, мені час іти. На жаль, я поспішаю. Сподіваюсь, ми скоро побачимося. До наступної зустрічі! Прощайте, друзі! Бувайте здорові! Добраніч (на добраніч)! На все добре! Усього найкращого! Щасливо! Бувайте!

- Розкажи, як ти вітаєшся з друзями, батьками, бабусею чи дідусем, учителем.
- Які слова ти використаєш, коли прощатимешся з різними людьми: сестрою чи братом, лікарем чи бібліотекарем, учителем чи другом?
- Чи можна при зустрічі чи розставанні помахати рукою, обійнятися або потиснути один одному руку? Свою думку обґрунтуй.

4. Ознайомся із ситуаціями і дай відповіді на запитання.

✓ Ти заходиш у кімнату, в якій знаходяться діти й дорослі. Як ти будеш вітатися?

✓ Ти з товаришем йдеш по дорозі. Товариш вітається зі знайомим. Чи повинен/повинна і ти вітатися, якщо не знаєш цієї людини?

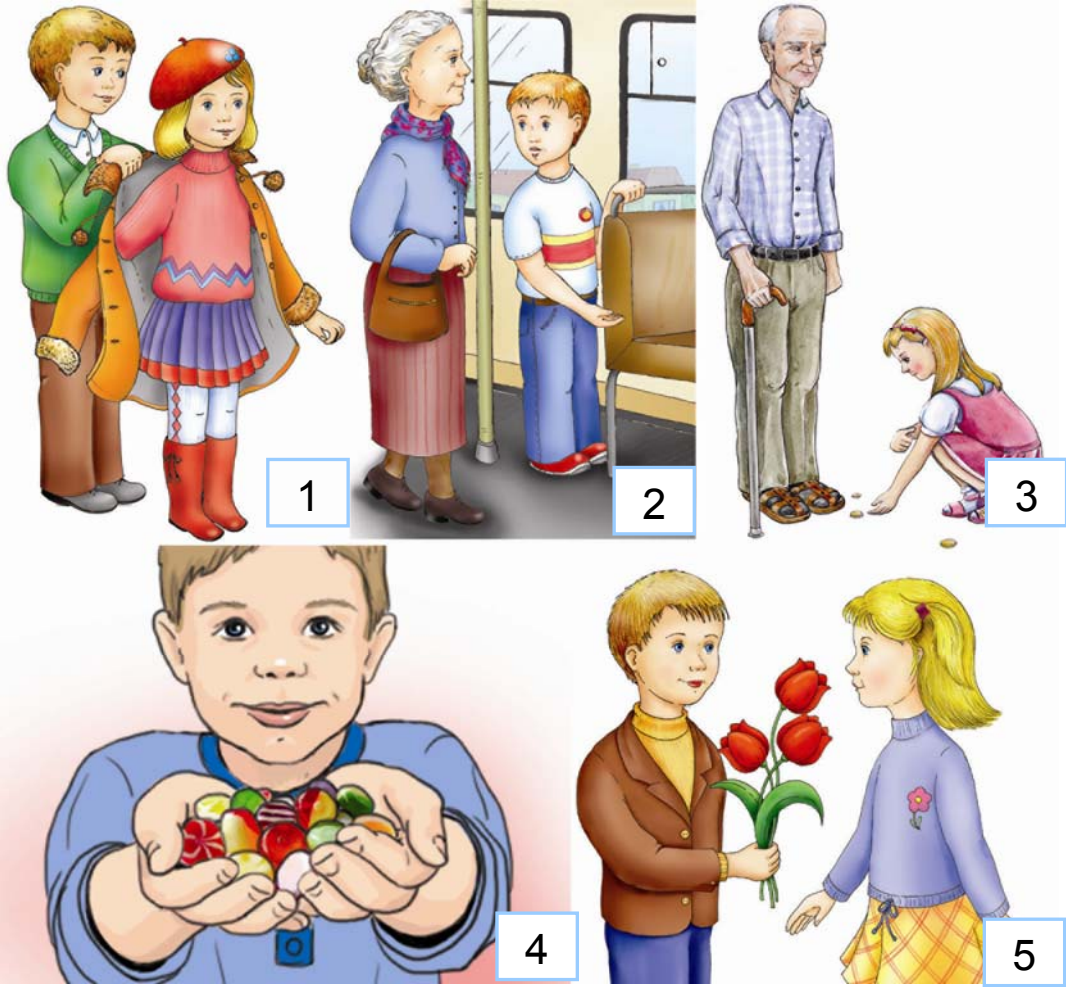
✓ У шкільному коридорі розмовляють учителі. Серед них Оксанка помітила свою вчительку і, проходячи повз неї, ввічливо сказала: «Здрастуйте, Олено Василівно!» Чи припустилася дівчинка помилки? Як вчиниш ти?

• Ти поспішаєш на лялькову виставу. Проводжає тебе дідусь. Що ти повинен/повинна сказати йому на прощання?

5. Поясни значення висловлювання: *«Будь ласка» не кланяється, а «спасибі» спину не гне».*

6. Запиши ввічливі слова, які ти можеш використати в зображених ситуаціях.

7. Прочитай вірш Марії Чумарної «Звертання».

— Гей, ти хто, іди сюди!
Принеси мені води!
— Не шкода мені водички,
А шкода твоєї звички
Грубо так усіх гукати,
Рідне слово зневажати!
— Як же я казати маю?
— Той, хто інших поважає,
Скаже: «Вибачте, будь ласка
(в мові завжди є підказка!),
Дайте кухлика водички
Випить з вашої кринички!»!
Чуєш, як дзвенить розмова —
В діаманті чистім слова?

- Про кого з персонажів вірша можна сказати «невихована людина»?
- Які слова-звертання використовуєш ти у своєму мовленні? Запиши їх.

8. Прочитай поради і запам'ятай їх.

Поводься з іншими так,
як би ти хотів, щоб
поводилися з тобою.

До старших людей слід
звертатися тільки на
«Ви». Лише одноліткам
можна казати «ти».

Своє прохання до когось
підкріплюй словами: «будь
ласка», «дуже прошу», «щи-
ро вдячний», «дякую».

Увечері, лягаючи спати,
побажай рідним доброї
ночі.

Прокинувшись зранку, ус-
міхнися і не забудь з усі-
ма привітатися.

Піклуйся про менших, спів-
чувай хворим, допомагай
літнім людям.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗНАЧЕННЯ В МОВЛЕННІ СЛУЖБОВИХ СЛІВ І
ВИКОРИСТАННЯ ЇХ ДЛЯ ЗВ'ЯЗКУ СЛІВ У РЕЧЕННІ.
ОСНОВА ТА ЗАКІНЧЕННЯ СЛОВА

Перевір себе

1. Назви службові слова.

Місто, село, річка, від, біля, море, озеро, на, під, про.

2. До службових слів питання:

А не ставляться **Б** ставляться **В** інколи

3. Службові слова в реченні служать:

А для зв'язку слів
Б для краси
В для вираження емоцій

4. У реченні службові слова з іншими словами пишуть:

А разом **Б** окремо **В** через риску

5. Без службових слів речення:

А не набуває змісту
Б набуває змісту
В не викликає емоцій

6. Серед запропонованих слів назви прийменники.

Між, будинок, двір, перед, за, із, небо, повітря, у, до, біля.

7. Прийменники з іншими словами пишуть:

А окремо **Б** разом **В** через ризику

8. Між прийменником та іншим словом вставити питання чи інше слово:

А можна **Б** не можна **В** інколи можна

9. Склади речення з прийменниками *над, біля*.

10. Назви пари прийменників, протилежних за змістом.

На — під, в — із, біля — близько, у — в.

11. Назви пари прийменників, близьких за змістом.

Серед — між, до — після, край — біля, за — перед.

12. У реченні «У кожного з нас є маленьке сонце.» назви прийменники.

Люблю легенди я читати та гарно їх розповідати

Ти хочеш більше знати про важливі для кожної людини речі? Тебе цікавлять захоплюючі розповіді про події минулого та видатних історичних діячів, про виникнення рослин і тварин, про їх походження назв? Звичайно на всі питання відразу, ти не отримаєш відповіді. Однак твори, що увійшли до цього розділу, допоможуть тобі здійснити цікаву подорож у минуле, заглянути за завісу таємниць, оповитих казковістю, фантастикою, побачити скарби, які приховує земля, познайомить з фактами і спонукатиме пригадати забуті події давніх часів. Читай, шукай, цікався, поповнюй свої знання новою інформацією.

Успіхів тобі!

ПОЗАКЛАСНЕ ЧИТАННЯ

Давно те діялось

1. Розглянь ілюстрації обкладинок книжок.

- Поміркуй, чи відповідають назви книжок темі уроку. Яка з книжок тобі знайома? Де і коли відбулася зустріч з книжкою? Що цікавого ти довідався/довідалася, розглянувши або прочитавши книжку? Розкажи.

2. Поміркуй!

- Кого називали лицарями? Хто, на твою думку, є лицарем волі? Про яких лицарів волі розповідається в книжці? Прочитай написи поруч з ілюстрацією. Про кого з них ти хотів/хотіла б дізнатися? Звернися до вчителя з проханням прочитати один з творів з цієї книжки.

3. Будь дослідником!

- Розглянь книжку «Українські легенди, прислів'я, лічилки, скоромовки, загадки». Твори з яких жанрів увійшли до книжки? Як ти про це дізнався/дізналася? Ти хочеш знати про походження назв міст, річок, квітів?.. Прочитай зміст.

Про назви яких міст розповідають легенди? Походження назви якого міста тебе цікавить? Прочитай легенду і поділись отриманою інформацією з друзями.

4. Прочитай разом з друзями легенду «Про Софію Київську».

Легенда «Про Софію Київську»

У давні часи жив князь Ярослав. За добру вдачу й гострий розум прозвали його Мудрим.

Князь був християнином і, щоб показати свою любов до Бога, вирішив побудувати храм.

Ще не бачила наша земля такої святині! До неба підіймалися стіни, а прикрашали їх тринадцять бань. Були вони, наче дванадцять апостолів на чолі з Ісусом Христом.

Всередині храму, як у казці: усі стіни в малюнках! На них і родина князя, і лики святих... все прикрашено золотом та сріблом, дорогоцінним камінням.

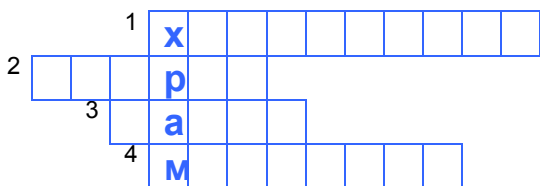
Та храм був не тільки місцем для молитви: мудрий Ярослав зібрав під його стінами бібліотеку. У ній і математика, і граматики, і літописання... за цими книгами діти вчилися читати та писати.

Не один день будував диво-храм Ярослав. Не одне літо минуло, поки завершилися всі роботи. Довгі десять років пішло на те, щоб під блакитним небом засяяв собор — Софія Київська. Вона й досі стоїть. А назва храму означає «мудрість».

Наталія Гуркіна

- Хто автор легенди? Чому храм називають святинею? Хто прийняв рішення про будівництво Софії Київської? Що зібрав під стінами храму Ярослав Мудрий? Що означає назва храму? Чи був/була ти в Софії Київській? Якщо так, то розкажи, що тебе найбільше вразило.
- Спробуй розв'язати кросворд.

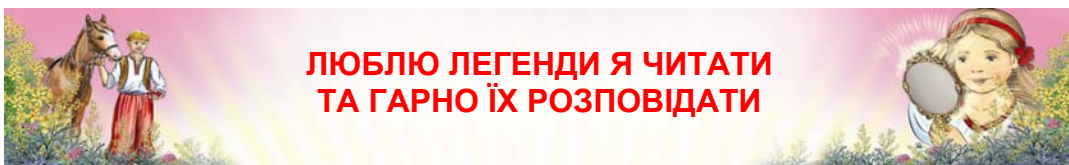

1. За вірою князь був...
2. Ярослава називали...
3. Всередині храму, як у ...
4. Назва храму означає...

5. Візьми до уваги!

- Пошукай вдома чи в класній бібліотеці книжки, в яких є легенди, розповіді, оповідання про життя минуле нашого народу, і принеси їх. Розкажи про них друзям. Разом оформіть у класі книжкову виставку на тему «Давно те діялось».

Перевір себе

1. Як називається розділ, який познайомив тебе з легендами?
2. Пригадай, про що розповідається в «Легенді про Україну».
3. Дванадцятьма мовами вміли говорити:
А запорожці Б турки В татари
4. Яка з легенд починається словами «*Співців на Вкраїні, як тих соловейків*»? Розкажи, про що в ній йдеться.
5. Слова «*Мисливець не тікає від дичини, а полює на неї*» належать:
А князеві Б старцеві В воїнам
6. Про незгоду поміж квітами йдеться в легенді:
А «Краса й здоров'я цілий рік»
Б «Як Бог таланти між народів ділив»
В «Богатирі»

ДОСЛІДЖЕННЯ
І КОНСТРУЮВАННЯ РЕЧЕНЬ

РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

Навчаюся ділового мовлення

У наш час трапляються люди, які переконані, що писати листи, надсилати листівки необов'язково. Достатньо поспілкуватися по телефону, надіслати телеграму чи поговорити по «Viber»(у). А яка твоя думка?

1. Прочитай подані тексти. Де їх можна почути або прочитати? Скористайся словами для довідки і запиши, як вони називаються.

Слова для довідки: запрошення, оголошення, біографія, адреса, афіша.

Шановна Ольго Петрівно!

Запрошуємо Вас на зустріч з відомими акторами театру і кіно. Ми будемо раді бачити Вас на святі 16 квітня о 14 годині.

Учні 2-Б класу

**21 травня о 18 годині
в приміщенні актової зали
відбудуться загальношкільні
батьківські збори.
Чекаємо на Вас.**

Дирекція школи

Увага!

Увага!

Поспішайте! Лише одна вистава
Казка «Півник і двоє мишенят»
Ляльковий театр 2-А класу.

Поспішайте!

Василь Чухліб народився 19 липня 1941 року в селі Лебедівці на Чернігівщині. Після закінчення у місті Острі середньої школи вступив до Київського педагогічного інституту. Вчителював на Донеччині, Київщині.

У 1978 році перейшов на журналістську роботу. Одночасно почав писати твори для дітей. Живе В. Чухліб у Києві.

- Склади і запиши запрошення на свій День народження.

2. Склади і запиши запрошення на свій День народження.

Лист — це текст, написаний певній особі чи групі осіб. Його треба писати за певними правилами.

- Склади і прочитай правила написання листа. Скористайся словами для довідки.
 - ✓ Для написання листа використовуй _____ аркуш паперу.
 - ✓ На аркуші для листа залишай поле _____.
 - ✓ Лист треба писати _____.
 - ✓ Звертання у листі пиши _____.
 - ✓ Відповідай на лист _____.

Слова для довідки: чистий з рівними краями; зверху праворуч; розбірливо, чітко, охайно; на самому початку на окремому рядку; якомога швидше.

3. Розглянь таблицю. У ній наведена опорна схема листа. До кожної частини наведи свої приклади.

Можливі частини тексту листа	Приклади
Звернення	Дорога моя подруго! Мій любий дідусю!
Розкривається основний зміст листа, повідомляються новини	Отримала від тебе лист... Хочу розповісти тобі/вам про новини, яких дуже багато. Ми придбали (їздили, бачили)...
Питання адресату	Як ти живеш? Як Ваші успіхи? Що нового?
Подяки	Дякую за...

Прохання писати листи	Я прошу Вас писати. Я чекаю від тебе листа. Чому не відпишуєш?
Передача вітань	Передавай вітання сестрі, дідусеві, мамі...
Прощання	До швидкої зустрічі.
Кінцівка і підпис	Міцно обіймаю... Твоя подруга Наталя/ Ваш онук Ігор.
Дата і місце написання листа	24 травня 2019 р. Ужгород

4. Поміркуй, як ти звернешся в листі до кожної людини, зображеної на малюнку. Скористайся словами для довідки.

Слова для довідки: рідні мої, любі мої, дорогий/дорога, шановний/шановна, любий братику, дорога сестричко.

5. За таблицею, малюнком склади і запиши листа до зображених осіб (на вибір).

Перевір себе

Знаю...

- Що таке речення.
- Які бувають речення.
- Які розділові знаки ставлять у кінці розповідних, питальних, спонукальних речень.
- За допомогою чого встановлюють зв'язки слів у реченні.

Розумію, можу пояснити...

- Як визначити головні слова в реченні.
- Як треба читати речення, в кінці яких стоїть знак оклику.
- На якому слові треба підвищувати голос у питальних реченнях.
- Який знак ставлять у кінці спонукального речення, якщо в ньому висловлені почуття.

Вмію...

- Визначати головні слова в реченні.
- Ставити запитання від одного слова до іншого, щоб показати їх зв'язок у реченні.
- Встановлювати межі речень.
- Відрізняти розповідні речення від спонукальних і питальних речень.
- Встановлювати зв'язки слів у реченні.
- Підкреслювати головні слова в реченні.
- Наводити приклади всіх типів речень як за метою висловлювання, так і за інтонацією.

Усе так цікаво довкола

Ти виростаєш... Тебе цікавлять речі, які є довкола, які ти уявляєш, про які мрієш... Замислюєшся над тим, що і як з'явилося у цьому світі, чому все навкруги називається так, а не інакше... Спроможність бачити, розуміти, цікавитися і любити рідну природу виникає саме в дитинстві. Ти вчишся цінувати те, що маєш, берегти і примножувати, відчувати і захоплюватися, не бути байдужим до всього, що тебе оточує.

Світ чудовий, розмаїтий, прекрасний! Відкривай його для себе разом з творами, які увійшли до цього розділу, і пізнавай!

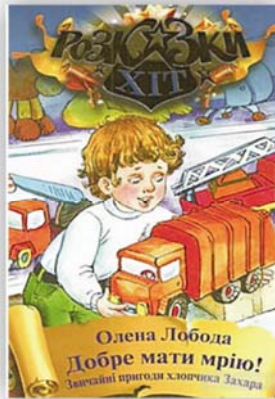

ПОЗАКЛАСНЕ ЧИТАННЯ

Цікаво знати

1. Розглянь ілюстрації обкладинок книжок.

- Чи можна за малюнками на обкладинках і назвами книжок визначити, про що або про кого в них розповідається?
- Як ти думаєш, зміст книжок допоможе розкрити тему уроку? Що допоможе переконатися у правильності твоєї відповіді?
- Чи є ці книжки на класній книжковій виставці? Якщо так, розглянь одну з них і підготуйся розповісти про книжку все, чим вона поділилася з тобою.

2. Прочитай зміст книжок, ілюстрації обкладинок яких ти бачиш у підручнику.

Зміст

Наталка Малетич. Як горобина та снігур подружилися.

Василь Сухомлинський. Дуб-пастух.

Микола Сингаївський. Сад їжака-садівника.

Петро Бондарчук. Береза та глід.

Паола Утевська. Квітковий годинник.

Катерина Кабанець. Чому кульбабки називаються кульбабками.

...

Василь Шкляр. Дівчина надворі.

Галина Кирпа. Як народилось яблуко.

Загадки

Зміст

«Пожежники»

Бімка

Мрія

Чорнило

Зірочка

Зміст

Юрій Ярмиш. Лісові балакуні.

Семен Пасько. Зозуля.

Віктор Приходько. Жадібна синичка.

- Який зі змістів книжок зацікавив тебе найбільше? Чому? Чи можеш ти за змістом здогадатися, якій книжці він належить? Що тобі допомогло в цьому?
- У змісті якої книжки не вказано авторів твору? Як ти думаєш, чому? Назви книжку.
- Чи можеш ти здогадатися, в якій книжці три твори? Назви книжку. За назвою книжки і малюнком на обкладинці можна уявити, про що цікаве вона розповість? Який з творів цієї книжки тобі хочеться прочитати самостійно? Обґрунтуй свій вибір.
- У змісті якої книжки є знайомі тобі прізвища авторів? Які? Де ти з ними познайомився/познайомилася? Які ти пам'ятаєш їхні твори? Які літературні жанри увійшли до

цієї книжки? Прочитай назву казки. Хто її автор? Який твір цієї авторки ти пам'ятаєш? Про що він?

- Назва якого твору така сама, як назва книжки? Хто автор цього твору? З яким твором цієї авторки ти знайомий/знайома? Ти хочеш довідатися, про що цікаве розповідала авторка в оповіданні «Квітковий годинник»? Звернися з проханням до вчителя/вчительки прочитати тобі й однокласникам цей твір.

3. Досліди!

- На якій з обкладинок книжок написано прізвище автора? Переглянь зміст цієї книжки. Ти погодишся з висновком, що це книжка — збірка творів одного автора? Переконай у цьому однокласників.
- Чи можна стверджувати, що ще дві книжки є також збірками? Чому?

4. Встанови відповідність книжки з поняттями.

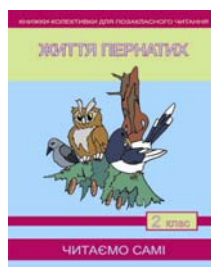
Авторська
книжка-збірка

«Життя
пернатих»

Книжка-збірка
багатьох
авторів

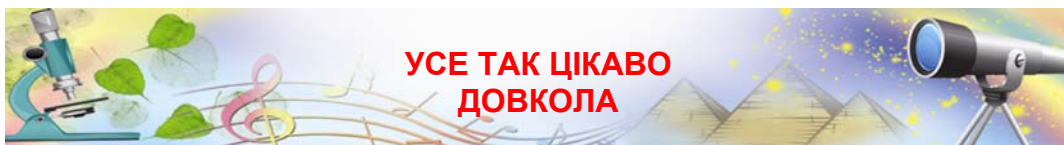
«Квітковий
годинник»

5. Пошукай!

У класній чи домашній бібліотечці знайди книжки, які про щось цікаве можуть розповісти тобі й твоїм однокласникам. При виборі книжки орієнтуйся на малюнки, на прізвища авторів, які є в книжці, на назву самої книжки.

Перевір себе

Знаю...

- Назву прочитаного розділу...
- Розділ починається твором...
- Автором твору «До РЕ МІ ФА СОЛЬ ЛЯ СІ ДО» є...
- Назва якого твору складається з одного слова.
- Кому належить відкриття виробництва паперу.
- Як знайти у змісті підручника потрібний твір.

Розумію, можу пояснити...

- Чому Сашко Дерманський стверджує, що світ повний чудес.
- Як можна «лікувати» настрій людини.
- Яке значення має відкриття Левенгука.
- Які бувають хмари.
- Про користь полину.
- Що нового довідався/довілася про дерева.

Висловлюю своє ставлення...

- Мені сподобалося, як Марія Чумарна...
- Буду читати про лісові рослини, щоб розповідати так, як...
- Хочу, щоб усі цікавилися доквіллям, як це розповідається у творі...
- Хочу, щоб мої друзі вивчили напам'ять вірш «Чудо із чудес» Сашка Дерманського, тому що...

Дослідження
і складання текстів

ВЕСНУ, НА КРИЛАХ, ЛАСТІВКИ ПРИНЕСЛИ
УСЕ, ОЖИЛО, ЗАЦВІЛО, ДОВКОЛА
РАДІЄ, ЖИВЕ, ПРИХОДУ, УСЕ, ВЕСНИ

РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

Тема, заголовок, основна думка

Запам'ятай!

Тема — те, що «скріплює», з'єднує за змістом окремі речення в єдине ціле, у текст.

Щоб визначити **тему**, необхідно дати відповідь на запитання: **«Про що розповідається у тексті?»**

1. Ознайомся з цікавим повідомленням про... . А ось про що, скажеш сам/сама, коли прочитаєш текст.

До винаходу звичних нам скляних дзеркал люди намагалися шліфувати і полірувати найрізноманітніші матеріали: їм дуже хотілося бачити своє зображення. Для цього використовували блискучий камінь (гірський кришталь), метал (золото, срібло, бронзу, олово, мідь).

Вік найдревніших дзеркал — близько 5 тисяч років. Це, зазвичай, золоті або бронзові диски, ретельно відполіровані з одного боку і з візерунком на іншому. Для того щоб було зручно дивитися, до дисків прикріплювали ручку.

- Про що розповідається в тексті? Яка його тема? Які слова особливо яскраво відображають тему тексту?

Запам'ятай!

Заголовок — це ніби «вивіска» тексту. За ним можна дізнатися, про що буде розповідатися в тексті.

2. Прочитай заголовки розділів дитячої енциклопедії. Як ти думаєш, про що розповідається в кожному розділі?

- ✓ Мандрівка в пори року.
- ✓ Глибокі «подихи» Землі — землетруси.
- ✓ Блакитні очі планети.
- ✓ А тварини вміють розмовляти?

3. З кожної пари заголовків вибери той, який точніше повідомляє про тему тексту.

Весна. — Пролісок — перша весняна квітка.

Друзі. — Дружба лелеки з Тарасиком.

Птахи. — Шпаки прилетіли.

4. Добери і запиши заголовок до тексту.

Конвалія — лісове диво. Ця тендітна красуня тримає на тонкому стебельці між двома широкими листками біленькі намистинки. Вони нагадують ніжні дзвоники-перлинки. Проста і чудова квітка наповнює повітря п'янкими приємними пахощами. Конвалія є не лише окрасою лісу. Вона має ще й цілющі властивості.

- Яка тема тексту?

5. Прочитай на афішах назви п'єси, мультфільму, лекції.
Які з них зацікавили тебе своєю темою? Чому?

Запам'ятай!

У кожному тексті є **основна думка**, якій «підпорядковується» увесь текст.

Щоб навчитися визначати **основну думку**, треба розуміти, що хотів сказати автор.

6. Прочитай текст. Добери до нього заголовок.

У кожному з нас є маленьке сонце. Сонце — це доброта. Ти ще маленький/маленька. Але сонце в тобі може жити дуже велике. Допомагай людині в біді, зігривай її своєю добротою.

- Поміркуй, яка основна думка твору. Запиши речення, в якому висловлена основна думка.

7. Склади і запиши розповідь за малюнком. Добери заголовок. Скористайся словами для довідки.

Слова для довідки: на рибалку, вудочка, дідусь, онук, відерце, наловити рибки, незабутнє враження, щасливі, додому.

Перевір себе

Знаю...

- Що таке текст.
- З яких частин складається текст.
- Які бувають тексти.

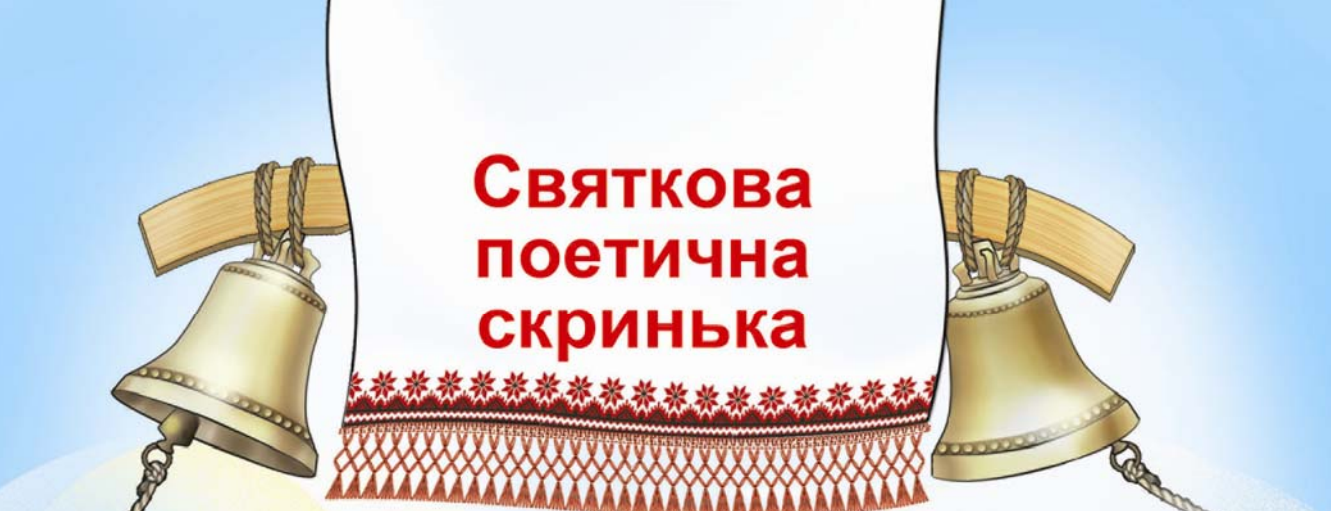
Розумію, вмію пояснити...

- Чим відрізняється текст від речення.
- Що таке заголовок тексту.
- Як відрізнити зачин від кінцівки тексту.
- В якій частині тексту розкривається основний зміст розповіді.
- Чим відрізняється текст-розповідь від тексту-опису.

Вмію...

- Дібирати заголовок до тексту.
- Відокремлювати частини тексту на письмі.
- Знаходити в тексті зачин, основну частину, кінцівку.
- Складати текст-розповідь і текст-опис.
- Користуватися засобами зв'язку речень у тексті.
- Складати вітання мамі (бабусі).

Святкова поетична скринька

Весна... Усе наповнюється життям. У наших душах ніби дзвони лунають. Це значить, що кожний з нас очікує найрадісніше весняне свято — Великдень. Скільки чудових поетичних рядків написано про прекрасне свято — Великий день!

Квітує весна ... І серце наповнюється вдячністю, любов'ю до найсвятішого, найдорожчого імені — мама. Цим іменем ми називаємо і Матір Божу, Україну-неньку, Батьківщину-матір, землю-матінку.

Скільки невичерпаної ніжності вкладають поети в це найдорожче для кожної людини слово!

Поринь у неймовірно прекрасні теми віршів і нехай кожний із них знайде дорогу до твого серця!

ПОЗАКЛАСНЕ ЧИТАННЯ

Газета — наш добрий помічник
і мудрий порадник

1. Прочитай записи.

- ✓ Новини з усієї планети.
 - ✓ Про все на світі.
 - ✓ Книжкова рідня.
 - ✓ Газета — наш добрий помічник і мудрий порадник.
- Поміркуй, який із записів найточніше відповідає темі уроку. Чому?

2. Розглянь фото-зображення дитячих газет.

- Що зображено на фото?
- Які ще дитячі газети ти знаєш?
- Які дитячі газети приносить у твій дім листоноша? Чи є такі на фото?

- Чи передплачує твоя родина газети для дорослих? Які? Чи є в них сторінка для дітей? Яка її назва? Про що або про кого може розповідати дитяча сторінка?
- Як ти думаєш, що може повідомляти кожна з газет, зображених на фото?

3. Досліди, чим газета нагадує книжку, а чим відрізняється.

4. Дай відповіді на питання.

- ✓ Хто подає матеріали для газети?
- ✓ Як називають дописувачів по-іншому?
- ✓ Хто опрацьовує і систематизує надісланий матеріал?
- ✓ Хто бере участь у випуску газети?
- ✓ Чи є інтернет-газети?
- ✓ Чи є підшивки газет у твоїй родині?
- ✓ Для чого їх зберігають?
- ✓ А чи причетні до випуску газет лісники, лісоруби, працівники паперових фабрик, ті, хто виготовляє друкарську фарбу, комп'ютери, друкарські машини? Чому ти так вважаєш?
- ✓ Як газета потрапляє на прилавки кіосків, у бібліотеки, в наші оселі?

Слова для довідки: кореспонденти, редактори, журналісти, редакційна колегія, коректор, друкарі, художники, фотографи...

5. Поміркуй! Що спонукало автора написати ці рядки?

Ваша газета — це чудо,	Добрі, допитливі діти
Свято для мам і малят.	Дуже чекають її.
Знають про неї усюди:	Фарбують чудові квіти
Зі Сходу до самих Карпат.	І бачать чарівні сни.

Ярина Ключник

6. Прочитай текст.

Звідки прийшла газета

Перша газета з'явилася у Стародавньому Римі в першому столітті до нашої ери. Вона мало чим нагадувала сучасну газету. У Римі видавалися закони, обов'язкові для всього населення, — про податки, про підготовку до військових походів, про введення нового календаря. Але всіх законодавців хвилювало питання — як зробити, щоб всі закони дізналися зразу всі римляни?

Вихід знайшов видатний діяч давньоримської держави Гай Юлій Цезар. Він наказав поставити у центрі міста гіпсові плити. На них записували розпорядження римської влади та інші повідомлення про події, які відбувалися у місті. Ці повідомлення були короткими, адже на плитах не можна було розмістити багато тексту.

Зацікавленість римлян повідомленням на гіпсових плитах все зростала. Тоді було вирішено розмножувати тексти. Окремі повідомлення записували на невеликих глиняних табличках і продавали населенню.

Гіпсові плити мали спеціальні назви. Вони, звичайно, не були схожі на справжню газету. І все-таки це були газети: вони виконували одне з основних завдань — повідомляли новини.

Плити виставлялися досить тривалий час. Вони припинили своє існування лише на початку IV століття нашої ери.

- Чим зацікавив тебе текст?
- Ти можеш пояснити друзям, звідки прийшла газета?

7. Пограйся з друзями. Уяви себе кореспондентом дитячої газети «Промінчик». Склади розповідь і поділися своїми думками про цікаву подію, про вчинок друга, про якесь явище... Запитай у друзів, чи видалась твоя інформація для них цікавою.

8. Прислухайся!

- У читальному залі бібліотеки розглянь дитячу газету. Прочитай заголовки. Вибери те, що цікавить тебе. Підготуйся розповісти про це в класі.

СВЯТКОВА ПОЕТИЧНА СКРИНЬКА

Перевір себе

Знаю...

- Чому розділ названо «Святкова поетична скринька»
- З якого вірша цей вислів: **«Святість — це чарівне слово..»**. Хто його авторка.
- Якими словами сповіщають усіх про воскресіння Христа і як треба відповідати.
- Які слова-звертання можна використовувати, звертаючись до мами.
- Які вислови, порівняння можна використовувати, звертаючись до мами.

Розумію, можу пояснити...

- Чому великодні яєчка називають писанками, крашанками.
- Чому Олександр Дерманський називає маму «теплыми» словами.
- Чому Оксана Сенатович запропонувала помінятися місцями мамі з її дитиною.
- Який з прочитаних віршів викликав радість.

Вмію...

- Розказати напам'ять вірші, які мені сподобалися.
- Знайти відповідність між назвою вірша і його автором:

«Свято Пасхи недалечко»	Катерина Перелісна
«Якщо говорити між нами»	Ніна Куфко
«Христос Воскрес»	Марія Пономаренко
- Встановити спільні й відмінні ознаки газети і книжки.
- Висловити свої почуття і ставлення...

Повторення вивченого

РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ

Святкове вітання

1. Навчися виразно читати вірш Варвари Гринько «Мама».

Ще в колисці немовля
Слово «мама» вимовля.
Найдорожче в світі слово
Так звучить у рідній мові:

Мати, Матінка, Матуся,
Мама, Мамонька, Мамуся!
Називаю тебе я,
Рідна ненечко моя!

- Поясни, як ти розумієш вислів «найдорожче слово».
- Пригадай, які вірші про маму ти читав/читала. Які слова використовували автори віршів, звертаючись до мами?

2. Поясни, як ти розумієш значення прислів'їв.

- ✓ Мати годує дітей, як земля людей.
- ✓ У дитини заболить пальчик, а в матері — серце.

3. Доповни і запиши слова-звертання, які передають ніжність, любов, повагу до матерів, бабусь, сестер...

Єдина, любя, дорога, добра, ...

4. Доповни рядки своїми словами.

Мамині руки: теплі, ніжні, працьовиті, ...

Мамині очі: добрі, сумні, сині, ...

Мамина усмішка: щира, лагідна, привітна, ...

Мамине серце: чуйне, любляче, щедre, ...

- Використай ці слова та усно склади розповідь про свою маму (бабусю, сестру, подругу).

**5. Послухай вірш Анатолія Костецького
«Все починається з мами»**

Можна у світі чимало зробити:
перетворити зиму на літо,
можна моря й океани здолати,
гору найвищу штурмом узяти,
можна пройти крізь пустелі та хащі...
Тільки без мами не можна нізащо,
бо найдорожче стоїть за словами:
в світі усе починається з мами.

- Запиши слова, в яких виражена основна думка вірша. Поясни, як ти її розумієш.

6. Ці вітання отримала мама на свято. Яке з них принесло їй більше радості? Чому?

Мамо!

Вітаю Вас зі Святом матері!
Зичу здоров'я і щастя.

Ваш син Степан

Моя любя матусенько!

Щиро вітаю Вас зі Святом матері! Бажаю Вам міцного здоров'я, щастя, гарного настрою, достатку. Спасибі Вам, ріднесенька, за ласку, чуйність, тепло, які Ви щедро даруєте своїм дітям та внукам. Цілую й обнімаю Вас.

Ваша донька Христина

- А як ти привітаєш свою матусю зі святом? Розкажи.
- 7. Напиши текст-вітання до Свята матері. Намагайся писати щиро, сердечно, від усієї душі. Постав дату і підпис.**

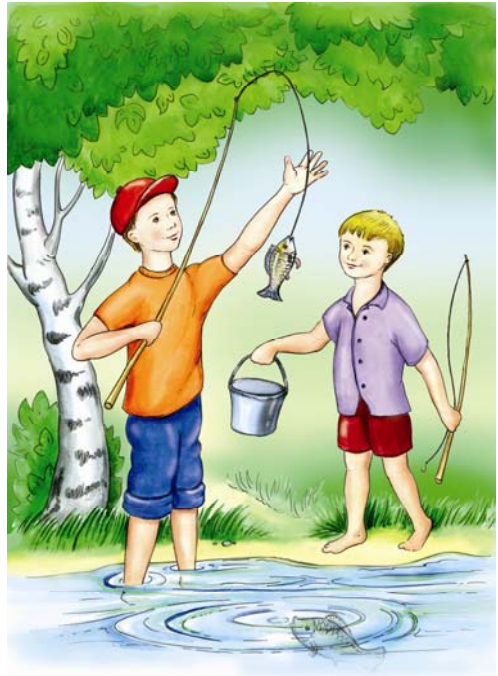

Повторюємо, пригадуємо, навчаємося

1. Прочитай вірш Михайла Стельмаха «Весна».

Грає сонце промінцями,
білий сніг стає струмками,
і, співаючи, струмки
шлях знаходять до ріки.
Річка ширшою стає,
в річці сонце устає,
біля сонця риболов
тягне срібний свій улов.

- Поясни, як ти розумієш вислови **«сонце устає»**, **«срібний улов»**.
- Розглянь малюнок. Поміркуй, якими словами вірша можна його підписати.

2. Прочитай виразно вірш Лідії Компанієць «Біля річки»

В полі
біля теплої ріки
назбирала дівчинка
квітки:
суцвіття катрану,
сон-траву,
маренку запашну.

Босоніж,
із квітами в руці,
сіла на гарячій камінці,
здивилась в синю
далину.
...Так стрічала дівчинка
весну!

- Знайди у вірші прикмети весни, що поступається літечку.
- Усно опиши свою улюблену весняну квітку.

3. Прочитай текст. Поміркуй, яке завдання ти маєш виконати. Виконай його.

Розбуджена першим промінням сонця, цікава суничка визирнула з-під зеленого листка і завмерла, від здивування. Що вона побачила!..

Усю галявину було залито вранішнім _____ .
Тоненькі берізки водили хороводи, немов _____ .
Блакитні дзвіночки _____ . Небо було _____ .
А сонце радісно _____ .

- Прочитай новостворений текст.

4. Розташуй речення за таким порядком, щоб утворився текст.

- Життя відновлюється, кипить, вирує.
- Малеча й дорослі радіють весні.
- Весняне повітря наповнилося пахощами.
- Весну називають красунею.
- Яка вона гомінка, барвиста, запашна!

- Добери до тексту заголовок. Запиши текст. Який текст утворився: розповідь чи опис? Чому ти так вважаєш?

5. Розглянь малюнок.

- Усно склади текст-розповідь за малюнком і питаннями.

1. В яку пору року це було?
 2. Куди пішли дівчатка?
 3. Що збирала Іринка?
 4. Чим займалася Оксанка?
 5. Що в неї на голівці?
6. Розглянь на малюнках дарунки літа. Поміркуй, які корисні речовини містяться в овочах, фруктах і ягодах.
- Запиши спочатку назви ягід, потім фруктів і овочів.

7. Відгадай загадки. Про яких звірів йдеться?

✓ Влітку сірий, а взимку білий. Вуха довгі має, а хвіст — куций. Звір цей усього боїться.

✓ Живе в лісі. Має шерсть, пухнастий хвіст. Рильце видовжене. Звір дуже хитрий.

- Які слова допомогли тобі здогадатися, про кого йде мова в загадках? Спробуй і ти скласти загадку про тварин.

8. Склади розповідь-загадку про тварину і запиши її.

9. Розглянь малюнки. Склади веселу казочку «Чому Вовк на Червону Шапочку і бабусю образився?». Чим відрізняється ця казочка від відомої тобі казки про Червону Шапочку? Скористайся словами для довідки.

Слова для довідки: літнього дня, зустрів, вовк, у лісі, побіг, бабуся, наставила, на нього, утік, сміється, сердитий, Червону Шапочку, попередила по мобільному телефону, трубу, вовк у двері.

Перевір себе

Знаю...

- Якими буквами на письмі позначають голосні звуки.
- З якої букви пишуть власні назви.
- Як розрізнити слова, які означають назви предметів, їх ознаки та дії предметів.
- Які бувають речення за метою висловлювання та інтонацією.
- З яких частин складається текст.

Розумію, можу пояснити...

- Чим відрізняються дзвінкий приголосний звук від глухого.
- Що таке розповідне, питальне і спонукальне речення.
- Коли в кінці розповідних або спонукальних речень треба ставити знак оклику.
- Як встановити зв'язок слів у реченні.
- Що таке заголовок тексту.

Вмію...

- Накреслити звуко-складову схему слова.
- Співвідносити кількість букв і звуків у слові.
- Добирати слова близькі або протилежні за значенням до запропонованого.
- Добирати заголовок до тексту.
- Розрізняти текст-розповідь і текст-опис.

Літо на порозі

Незабаром завершиться навчальний рік. На порозі вже стоїть літо...

Скільки цікавого чекає на тебе влітку! Ти вдихатимеш літні пахощі, милуватимешся красою ранків і заходом сонечка, спостерігатимеш за різноманітною квітковою оздобою землі, розширюватимеш свої уявлення про навколишній світ, насолоджуватимешся відпочинком і спілкуванням з друзями...

З творів, уміщених у цьому розділі, ти зрозумієш, як важливо вміти бачити красу рідного краю, любити і берегти природу; зростати кмітливою і допитливою людиною, наповнювати свою душу жагою до пізнання чогось нового.

Приємної тобі мандрівки літніми стежками.

ПОЗАКЛАСНЕ ЧИТАННЯ

Подобається, є бажання, залюбки читаю

1. Розглянь ілюстрації обкладинок книжок.

- Прочитай назви книжок. Які з них тобі знайомі? Про що йдеться в названій тобою знайомій книжці? Що тебе зацікавило у змісті книжки? Чи рекомендував/рекомендувала ти своїм друзям познайомитися з цією книжкою? Чому?
- Яка з ілюстрацій обкладинок є для тебе новою? Яка назва цієї книжки? Як ти думаєш, про що розповідає ця книжка? Які твори увійшли до неї? Що допоможе тобі знайти правильну відповідь на будь-яке питання, пов'язане з темою книжки, зі змістом творів, які надруковані в цій книжці?

2. Прочитай тему уроку.

- Поміркуй, чи відповідають назви книжок, ілюстрації обкладинок яких ти бачиш, темі уроку. Обґрунтуй свою думку. Як ти розумієш назву теми уроку?

3. Пригадай!

- Які книжки упродовж року ти розглядав/розглядала, читав/читала? Назви їх. Про що розповідали ці книжки? Хто із авторів тобі запам'ятався? Які твори цього автора ти мав/мала нагоду читати ще? Про що вони? Твори якого письменника навчають людяності, доброти, взаємоповаги? Чи є серед ілюстрацій обкладинок книжка цього письменника? Назви книжку та її автора. Про що говорить сама назва книжки?

4. Поміркуй!

- Яка з книжок тобі запам'яталася найбільше? Чому? Про що тобі хочеться довідатися? Чи є в тебе бажання пошукати відповіді на свої питання в книжках? Як ти це робитимеш? Чи залучиш своїх друзів до пошуку цікавої інформації? В яких ще джерелах можна отримати

інформацію? Твори яких жанрів приваблюють тебе найбільше? Чим вони тобі до вподоби? Чи залюбки ти читаєш легенди? Які з легенд запам'яталися тобі найбільше? Чому? Які твори ти запропонуєш прослухати ще раз? Обґрунтуй свою думку, чому саме ці, а не інші.

5. Розкажи!

- Які книжки є у власній домашній бібліотеці? Яка твоя улюблена книжка? Про що в ній йдеться? Яку з книжок подарували тобі друзі, рідні? Чи приходилось тобі дарувати книжки твоїм друзям? Які саме? Твори якого письменника ти залюбки читатимеш у вільний час? Які твори плануєш прочитати влітку?

6. Будь уважним!

- Прочитай прізвища.

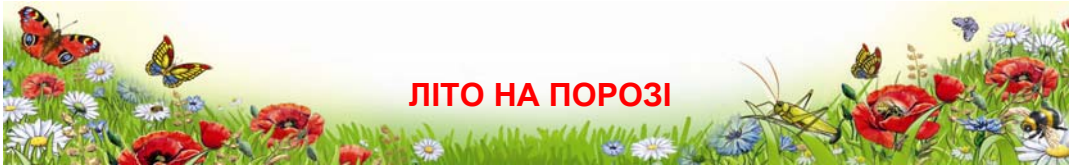
Шевченко, Леся Українка, Сингаївський,
Дерманський, Мензатюк, Котигорошко,
Сухомлинський, Сенатович, Франко

- Чи всі прізвища належать відомим тобі письменникам? Чи є серед них таке, яке викликало в тебе сумнів? Чому?

7. Прислухайся!

- На книжкових полицях бібліотек, книгарень багато цікавих, корисних, добрих книжок. Вони чекають на тебе. Книжка — найкращий порадник і друг. Не забувай про це! Мандруй книжковими світами — і він відкриє тобі свої таємниці.

ЛІТО НА ПОРОЗІ

Перевір себе

Знаю...

- Як називається розділ.
- У якому творі автор бажає усім «доброго ранку!». Чому саме.
- Кого називають зеленим скрипалем? Чому.
- Хто автор твору «З днем народження, ягідко!».
- Про що мені цікаво читати.

Розумію, можу пояснити...

- Коли прокидається червневий день.
- Як видобуває своє сюрчання зелений скрипаль.
- Які плоди відносяться до ягід. Як про них розповів Борис Вовк.
- Чому природа розкриває свої таємниці лише допитливим і спостережливим.
- Чому коник не шкодував для хлопчика своєї веселої скрипки.

Вмію...

- Знайти римовані рядки у творі.
- Розказати, як звучить музика зеленого скрипаля.
- Визначити головну дійову особу твору.
- Пояснити значення окремих висловів.
- Поставити питання до прочитаного твору.

Висловлюємо своє ставлення...

- Мене здивувало, чому на святі ягід...
- Найбільше мені сподобалося, яку музику почув Ярко.
- Хочу зростати спостережливим/спостережливою) тому, що...

